

Hukuk Fakültesi Dergisi
Ankara Hacı Bayram Veli University
Faculty of Law Review

ISSN: 2651-4141 e-ISSN: 2667-4068
Cilt / Volume XXVII Temmuz / July 2023 Sayı / No. 3

SPOR KULÜBÜ ALACAKLARININ DEVRİ

ASSIGNMENT OF SPORTS CLUB RECEIVABLES

Beşir Fatih DOĞAN* Süleyman TOPCUOĞLU**

ÖZET

[10.34246/ahbvuhfd.1301832](https://doi.org/10.34246/ahbvuhfd.1301832)

Günümüzde toplumsal hayatın ayrılmaz parçasını oluşturan spor kulüpleri, spor faaliyetlerinin yanı sıra büyük ekonomiye sahip olsalar da yine aynı büyüklükte borçlanma sebebiyle mali sorunlar ile karşı karşıya kalabilmektedir. 26.04.2022 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanan 7405 sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu’nda, kulüplerin mali açıdan bu tarz sorun ve suistimallere karşı korunması amacıyla bir takım düzenlemeler yapılmıştır. Bunlardan bir tanesi de spor kulübü alacaklarının devrine ilişkin düzenlenen yeni hükümdür. Söz konusu hükmün, emredici hüküm niteliğinde olması ve spor kulüplerinin korunması amacına hizmet etmesi sebebiyle incelenmesi önem arz etmektedir. Çalışmanın kapsamını da oluşturan bu konu üç başlık altında incelenmiş olup; birinci bölümde spor kulübü kavramı ve spor kulüplerinin gelirleri, ikinci bölümde alacağın devri kavramı, niteliği, şartları ve spor kulübü alacaklarının devri, üçüncü bölümde ise spor kulübü alacaklarının devrine ilişkin özel hüküm niteliğinde olan kanunun 20/4 maddesi incelenecek olup söz konusu hükme aykırı devirler bakımından devrin akıbeti ve borçlunun hak ve yükümlülükleri açıklanacaktır.

* **Doç. Dr.**, Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı/ANKARA, **e-posta:** bfdogan@hacettepe.edu.tr, **ORCID:** 0000-0003-3683-7171

** **Arş. Gör.**, Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Anabilim Dalı /ANKARA, **e-posta:** suleymantopcuoglu@hacettepe.edu.tr, **ORCID:** 0000-0001-6371-2919, **DOI:** 10.34246/ahbvuhfd.1301832

*** **İntihal / Plagiarism:** Bu makale intihal programında taranmış ve en az iki hakem incelemesinden geçmiştir. / This article has been scanned via a plagiarism software and reviewed by at least two referees.

Anahtar Kelimeler: Spor Kulübü, Alacağın Devri, Alacağın Devri Sözleşmesi, Hükümsüzlük, Kısmi Hükümsüzlük

ABSTRACT

Although sports clubs, which are an integral part of social life today, have a large economy in addition to sports activities, they may face financial problems due to the same amount of borrowing. In the Law No. 7405 on Sports Clubs and Sports Federations published in the Official (Legal) Gazette on 26.04.2022, some arrangements were made in order to protect the clubs against such problems and abuses financially. One of them is the new provision regarding the assignment of sports club receivables. It is important to examine the said provision as it is a mandatory provision and serves the purpose of protecting sports clubs. This subject, which also constitutes the scope of the study, has been examined under three headings; In the first part, the concept of sports club and the incomes of sports clubs, in the second part the concept of the assignment of receivables, its nature, conditions and the assignment of the receivables of the sports club, in the third part, article 20/4 of the law, which is a special provision regarding the assignment of the receivables of the sports club, will be examined. The outcome of the assignment and the debtor's rights and obligations will be explained.

Keywords: Sports Club, Assignment of Claim, Contract of Assignment of Receivable, Nullity, Partial Invalidity

EXTENDED ABSTRACT

The subject of the study is the assignment of the receivables of the sports club. According to Law No. 7405, a sports club is defined as a private legal entity that registers with the Ministry of Youth and Sports in order to participate in the activities of the Ministry of Youth and Sports and sports federations. These legal entities sometimes need to assign their receivables as a necessity of commercial life. This is a necessary issue in terms of the financial affairs of the sports club.

With the assignment of the receivable, the creditor side of the debt relationship changes. The assignment of receivables may occur pursuant to contract law or court order. It is regulated in the law that the assignment agreement will be made in writing. According to Article 183 of the TCO; Unless the law, contract or the nature of the business prevents it, the creditor may assign his receivables to a third party without seeking the consent of the debtor. For a valid assignment of claim agreement, the assignment of claim must not be prohibited by law. If the assignment of the receivable is prohibited, the contract is TCO art. 27 will be invalid.

In order for the receivables of the sports club to be assigned, the law has regulated some special conditions together with the above-mentioned ones. These conditions are arranged separately according to the possibility that the legal person is a sports club or a joint stock company. According to Article 20/4 of Law No. 7405, in sports clubs that exceed twenty-five percent of the gross income realized in the previous accounting

period, will be born or due after the end of the ordinary duty period of the current board of directors, and whose income and receivables are less than ten thousand members, at least a full member It can be transferred with the affirmative vote of the absolute majority of the number. In the general assembly, where the members of sports clubs with more than ten thousand members, and the owners or representatives of the shares constituting at least one-third of the capital in sports joint-stock companies, attend the meeting, at least three-quarters of the participants in sports clubs, and in sports joint-stock companies the shareholders or their representatives participating in the meeting, with the affirmative vote of the owners or their representatives of the shares constituting at least three quarters. This This assignment rate cannot exceed fifty percent of the gross income realized in the previous accounting period in terms of income and receivables that will arise or become due in the ordinary period after the end of the ordinary duty period of the current board of directors. In addition, According to the 20/8 of the law; sports clubs and sports joint-stock companies; It cannot assign its receivables to the members of the board of directors, their spouses and relatives up to third degree, their employees, shareholders of five percent or more, and companies in which the members of the board of directors have a share of five percent or more.

In the event that sports clubs assign their receivables in violation of this rule, the contract will be null and void. The obligor's consent to the contract will not make the contract valid. However, it can be accepted that the contract is accepted as valid by drawing it below the upper limit. Because, in the doctrine, it is argued that in case a part of the contract is contrary to the mandatory provisions, the contract should be kept alive on the basis of the upper limit in terms of acts exceeding the legal amount. It is also possible to apply this situation in terms of the assignment of the receivables of the sports club. For example, when a transfer agreement exceeding twenty-five percent is made, the excess will be null and void. The part below the rate will be considered valid.

In the event that the sports club assigns the receivables in violation of these rules, the debtor may refrain from performing the debt by claiming invalidity. In this case, if the debtor performs his debt to the sports club, which has the title of creditor, he will be relieved of his debt. In cases where the debtor belongs to the disputed debtor, he can avoid performing his debt and gets rid of the debt by submitting the subject of the debt to the place determined by the judge. If the debtor performs even though there is a dispute about who the debt belongs to, he will be responsible for the consequences that will arise because of this.

GİRİŞ

Tüzel kişi olan spor kulüplerinin alacaklarını devredebilmeleri özel bazı şartlara tabi tutulmuştur. Söz konusu düzenleme emredici hüküm niteliğinde

olduğu için bu şartlara uyulmadan yapılan devir işlemleri geçersiz olacaktır. Kanun ile getirilen şartlar nispeten yeni düzenleme olarak kabul edilebileceği için, konunun incelenmesi önem arz etmektedir.

Hak ehliyetine sahip olan bu tüzel kişiler kural olarak alacaklarını devredebilirler. Ancak kanun koyucu, kulüpleri yaşanabilecek bir takım mali sorun ve suistimallere karşı korumak için bazı özel düzenlemeler ile alacağın devrine sınır ve yasaklar getirmiştir. Kulüplerin alacaklarını geçerlilik şartlarına aykırı olarak devretmesi durumunda meydana gelebilecek uyuşmazlıklar hem devir sözleşmesinin tarafları hem de borçlu açısından sorunlara sebep olabilecektir. Çalışma kapsamında alacağın devri sözleşmesi bakımından Türk Borçlar Kanunu'nda (TBK) düzenlenen ve genel hüküm niteliğinde olan kurallar ile birlikte spor alacaklarının devrine ilişkin özel düzenleme ele alınacak, kanuna aykırı olarak yapılan devir işlemlerinde borçlunun hak ve yükümlülükleri incelenecektir. Bu sebeple öncelikle spor kulübü kavramı ve gelirleri daha sonra TBK'da düzenlenen ve kural olarak tüm devir sözleşmelerine uygulanabilecek olan hükümlerle beraber özel kanunla spor kulüplerinin alacaklarının devri için getirilen yenilikler ele alınarak geçersiz olarak devredilen alacağın devri sözleşmesinin yaptırımı, bunun sonucu olarak da borçlunun hak ve yükümlülükleri ele alınacaktır.

I. SPOR KULÜBÜ KAVRAMI VE GELİRLERİ

A. Kavram

26/4/2022 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan, 7405 sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu'na (SKSFK) göre spor kulübü, Gençlik ve Spor Bakanlığı ve spor federasyonlarının faaliyetlerine katılmak amacıyla, Gençlik ve Spor Bakanlığı'na tescil yaptırılan özel hukuk tüzel kişisi olarak tanımlanmıştır.

Bu kapsamda spor kulüpleri genel olarak, bakanlığın ve ilgili federasyonun branşlarına katılmak amacı ile kurulmakta ve futbol, basketbol, voleybol, atletizm gibi branşlarda mücadele etmektedirler. Bu sebeple 7405 sayılı kanunda düzenlenen hükümler genel olarak tüm kulüpleri kapsayıcı nitelikte olup bir kulübün spor kulübü olarak tanımlanması ve tescilinde branş ayrımı yapılmamaktadır. Ancak kulübün ilgili spor dalında faaliyet göstermesi söz konusu spor dalına ilişkin üst kuruluşun tesciline tabi tutulabilir. Örneğin futbol alanındaki müsabakalara katılmak isteyen kulüplerin Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) tarafından tescil edilmiş olması zorunludur (TFF Futbol Müsabaka Talimatı m. 4/1).

Spor alanında faaliyet gösteren diğer bir kuruluş ise spor anonim şirketleridir. Spor anonim şirketleri, bir spor kulübünün bağlı ortaklığı veya iştiraki olarak ya da spor kulübünden bağımsız şekilde 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na (TTK) göre kurulan ve spor faaliyetinde bulunmak amacıyla Gençlik ve Spor Bakanlığı'na tescilini yaptıran tüzel kişiliği ifade etmektedir (SKSFK m. 2/1-i). Bu sebeple spor anonim şirketinin varlığından söz edebilmek için öncelikle TTK hükümlerine göre kurulmuş bir anonim şirketin var olması ve Bakanlık tarafından ilgili sicile tescil edilmesi gerekmektedir.¹

B. Spor Kulübü Gelirleri

Spor kulüpleri, varlıklarını sürdürebilmeleri, faaliyet gösterdiği branşta diğer kulüpler ile mücadele/rekabet edebilmeleri için gelire ihtiyaç duymaktadır. Sporun dinamikliği ve spor endüstrisi dikkate alındığında, spor kulüplerinin günümüzde sürekli olarak büyüyen hem sosyal hem ekonomik bir varlık olduğu açıktır. Kanun koyucu bu hususu dikkate alarak spor kulübünün gelir ve giderlerini düzenleme konusu yapmıştır. SKSFK'nın 19/1 hükmüne göre spor kulübü ve anonim şirketleri tüzüklerinde veya esas sözleşmelerinde belirtilen amaçlarını ve bu kanunda yer alan görevlerini gerçekleştirmek için şu kaynaklardan yararlanırlar:

a) Üye aidatları

b) Sponsorluk gelirleri

c) Sporcu transferlerinden alınan ücretler

ç) Sporcu yetiştirme tazminatları

d) Sporcu eğitimi, kurs ve benzeri ücretler

e) Faaliyetlere katılım bedelleri

f) Müsabaka hâsılatları

g) Yayın gelirleri

ğ) Sahibi veya ortağı olduğu şirketler ile işletmelerden elde edilen gelirler

h) Toplantı ve benzeri faaliyetlere ilişkin gelirler

¹ Mehmet Aslan, *Spor Anonim Şirketleri*, Seçkin Yayıncılık, 2022, s. 28; Cahit Özkan, *Spor Hukuku*, Adalet Yayınevi, 2022, s. 47; Önder Ege, *Türk Medeni Hukuku'na Göre Spor Kulüpleri*, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, 2022, s. 130.

ı) Reklam gelirleri

i) Kira gelirleri

j) Spor müsabakalarına dayalı bahis ve şans oyunlarından elde edilen isim hakkı gelirleri

k) Bağış ve yardımlar

l) Spor dışı faaliyetlere ait gelirler

m) Finansman gelirleri

n) Öz sermaye katkıları

o) Diğer benzeri gelirler”

Sporun ve sporda rekabetin evrensel olduğu dikkate alındığında özellikle müsabaka gelirleri bakımından kulüplere uluslararası kuruluşlar tarafından başarı kıstas alınarak gelir (ödül) sağlanmaktadır. Söz konusu gelirler ilgili müsabakayı organize eden kuruluşun düzenlemelerine konu olmaktadır. Örneğin futbol müsabakalarına ilişkin uluslararası turnuvalar olan “Union of European Football Associations (UEFA) Şampiyonlar Ligi”, “UEFA Avrupa Ligi”, “UEFA Avrupa Konferans Ligi” içerisinde yer alan takımlara katılım ve başarı ödülü olarak belirlenmiş olan ücretler ödenmektedir.²

Spor kulüplerinin söz konusu gelirlerini devredebilmesi için kanunda bazı sınırlandırmalar bulunmaktadır. Ancak spor kulüplerinin alacaklarının devrine ilişkin hususlara geçmeden önce alacağın devri kavramını genel hatlarıyla incelemekte fayda vardır.

II. ALACAĞIN DEVRİ

A. Alacağın Devri Kavramı

Alacağın devri, mevcut bir alacağın alacaklısını, kanunun aradığı şartların yerine getirilmesi suretiyle değiştiren hukuki işlemidir.³ Söz konusu

² Örneğin, 2022/2023 sezonu için UEFA'nın turnuvalara katılacak kulüplere müsabaka geliri olarak belirlemiş olduğu tahmini miktar 2.732 milyar Euro'dur. Bkz. Distribution to clubs from the 2022/23 UEFA Champions League, UEFA Europa League and UEFA Europa Conference League and the 2022 UEFA Super Cup Payments for the qualifying phases Solidarity payments for non-participating clubs. www.uefa.com, Erişim Tarihi 18 Nisan 2023.

³ Ingeborg Schwenzer, *Schweizerisches Obligationenrecht Allgemeiner Teil*, 4. Auflage, Stämpfli Verlag AG, 2006, N. 90.02; Bernhard Berger, *Allgemeines Schuldrecht*, Stämpfli Verlag AG, 2008, N. 2085; Fikret Eren, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, 24. Baskı, Yet-

kin Yayinevi, 2019, s. 1370; Hüseyin Hatemi / K. Emre Gökyayla, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, 3. Bası, Vedat Kitapçılık, 2015, s. 375; M. Kemal Oğuzman, /Turgut Öz, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Cilt II*, Vedat Kitapçılık, 2017, s. 557; Mustafa Arıkan, *Türk Özel Hukukunda Alacağın Temliki*, *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 13(1), 2005, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/suhfd/issue/26635/281108>, Erişim Tarihi 22 Nisan 2023, s. 129; Andreas Furrer /Markus Muller-Chen/Bilgehan Çetiner, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, On İki Levha Yayıncılık, 2021, s. 741; Mustafa Alper Gümüş, “Alacağın Temliki Sözleşmesinin Şekli”, *Istanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 10(2), 2011, <https://jurix.com.tr/article/3986>, Erişim Tarihi 22 Nisan 2023, s. 9; Mehmet Üçer, “Roma Hukuku’nda ve Karşılaştırmalı Hukukta Alacağın Temliki”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 54(3), 2005, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/auhfd/issue/42638/514025>, Erişim Tarihi 20 Nisan 2023, s. 409; Fahrettin Aral, “Topyekün Temlik”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 42(1), 1992, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/adaletdergisi/issue/73791/1217842>, Erişim Tarihi 22 Nisan 2023, s. 93; Nisim Franko, “Alacağın Temliki”, *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 49(1), 1994, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ausbf/issue/3114/43194>, Erişim Tarihi 22 Nisan 2023, s. 176; Selim Kaya Kaşdaş, “Alacağın Temliki ve Temlikte Borçlunun Durumu Hakkında Bir İnceleme”, *Adalet Dergisi*, 45(11), 1954, s. 1312; Seda Baş, “Alacağın Devrinde İptal Hakkının Devralana Geçip Geçmeyeceği Meselesi”, *Adalet Dergisi*, (69), 2022, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/adaletdergisi/issue/73791/1217842>, Erişim Tarihi 22 Nisan 2023, s. 470; Ramazan Turan, “Teminat Alınmış Alacakların Devri”, *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, Yıl: 12(45), Ocak 2021, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/taad/issue/59541/856452>, Erişim Tarihi 20 Nisan 2023, s. 54.

kin Yayinevi, 2019, s. 1370; Hüseyin Hatemi / K. Emre Gökyayla, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, 3. Bası, Vedat Kitapçılık, 2015, s. 375; M. Kemal Oğuzman, /Turgut Öz, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Cilt II*, Vedat Kitapçılık, 2017, s. 557; Mustafa Arıkan, *Türk Özel Hukukunda Alacağın Temliki*, *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 13(1), 2005, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/suhfd/issue/26635/281108>, Erişim Tarihi 22 Nisan 2023, s. 129; Andreas Furrer /Markus Muller-Chen/Bilgehan Çetiner, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, On İki Levha Yayıncılık, 2021, s. 741; Mustafa Alper Gümüş, “Alacağın Temliki Sözleşmesinin Şekli”, *Istanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 10(2), 2011, <https://jurix.com.tr/article/3986>, Erişim Tarihi 22 Nisan 2023, s. 9; Mehmet Üçer, “Roma Hukuku’nda ve Karşılaştırmalı Hukukta Alacağın Temliki”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 54(3), 2005, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/auhfd/issue/42638/514025>, Erişim Tarihi 20 Nisan 2023, s. 409; Fahrettin Aral, “Topyekün Temlik”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 42(1), 1992, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/adaletdergisi/issue/73791/1217842>, Erişim Tarihi 22 Nisan 2023, s. 93; Nisim Franko, “Alacağın Temliki”, *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 49(1), 1994, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ausbf/issue/3114/43194>, Erişim Tarihi 22 Nisan 2023, s. 176; Selim Kaya Kaşdaş, “Alacağın Temliki ve Temlikte Borçlunun Durumu Hakkında Bir İnceleme”, *Adalet Dergisi*, 45(11), 1954, s. 1312; Seda Baş, “Alacağın Devrinde İptal Hakkının Devralana Geçip Geçmeyeceği Meselesi”, *Adalet Dergisi*, (69), 2022, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/adaletdergisi/issue/73791/1217842>, Erişim Tarihi 22 Nisan 2023, s. 470; Ramazan Turan, “Teminat Alınmış Alacakların Devri”, *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, Yıl: 12(45), Ocak 2021, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/taad/issue/59541/856452>, Erişim Tarihi 20 Nisan 2023, s. 54.

⁴ Andreas von Tuhr/ Hans Peter, *Allgemeiner Teil des Schweizerischen Obligationenrechts*, Band I, 3. Auflage, Schulthess Polygraphischer Verlag, 1984, s. 9; s. 32-33; Franko, s. 180; Arıkan, s. 154.

⁵ Necip Kocayusufpaşaoğlu, *Borçlar Hukukuna Giriş Hukuki İşlem Sözleşme*, Kocayusufpaşaoğlu/Hatemi /Serozan/Arpacı, Borçlar Hukuku-Genel Bölüm, Birinci Cilt, Filiz Kitabevi, 2017, s. 15; Mustafa Dural/Suat Sarı, *Türk Özel Hukuku Cilt I Temel Kavramlar ve Medeni Kanununun Başlangıç Hükümleri*, 17. Baskı, Filiz Kitabevi, 2022, s. 103; M. Kemal Oğuzman, /Turgut Öz, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Cilt I*, Vedat Kitapçılık, 2017, s. 27; M. Kemal Oğuzman/Nami Barlas, *Medeni Hukuk*, 27. Bası, On İki Levha Yayıncılık, 2021, s. 149; Gökhan Antalya/Murat Topuz, *Medeni Hukuk Giriş Temel Kavramlar Başlangıç Hükümleri Cilt I*, 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, 2021, s. 170-171; Serap Helvacı/Fulya Erlüle, *Medeni Hukuk*, 8. Bası, Legal Yayıncılık, 2022, s. 28; Cem Baygın/Ahmet Nar, *Medeni Hukuk Dersleri – I Başlangıç Hükümleri ve Kişiler Hukuku*, Yetkin Yayınları, 2021, s. 139.

⁶ Ahmet M. Kılıçoğlu, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, 24. Bası, Turhan Kitabevi, 2020, s. 1001.

1. Çeşitleri

Alacağın devri üçe ayrılmaktadır. Bunlar, iradi devir (sözleşmesel devir), kanuni devir ve yargısal (kazai) devirdir⁷ (TBK m. 185). Kanuni devir, alacağın tarafların iradesine veya yargı kararına dayanmaksızın kanundan kaynaklanan bir sebeple devrini ifade etmektedir⁸. Örneğin, halefiyetin söz konusu olduğu durumda (TBK m. 168) veya miras bırakanın ölümü ile terekedeki alacakların külli halefiyet ilkesi uyarınca mirasçılara geçmesi durumunda (Türk Medeni Kanunu (TMK) m. 599) kanuni devrin çeşitli görünüşleri söz konusu olmaktadır. Bu durumlarda alacaklının veya alacağı devralacak kişinin rızasına gerek yoktur. Alacağın devri bizzat kanun hükmü gereği gerçekleşmektedir.

Alacağın devrinin bir diğer çeşidi olan yargısal devirde ise alacak, yeni alacaklıya mahkeme kararı ile geçmektedir.⁹ Bu sebeple yargısal devirde de tarafların alacağın devri hususunda iradeleri söz konusu değildir (TBK m. 185).

İradi devir ise, alacaklı ve devralanın gerekli şekil koşullarına uyarak yaptıkları sözleşme ile alacağı devretmelerini ifade etmektedir.¹⁰ Çalışma kapsamında incelenecek olan alacağın devri çeşidini iradi devir oluşturmaktadır. Bu sebeple alacağın iradi devri bakımından, devrin hukuki niteliğinin, şartlarının ve şeklinin açıklanmasında fayda vardır.

2. Hukuki Niteliği

Alacağın devri iki taraflı hukuki işlemi, bir sözleşmeyi ifadeyi

⁷ Kemal Dayınlarlı, *Borçlar Kanunu'na Göre Alacağın Temliki*, Dayınlarlı Hukuk Yayınları Ltd. Şti, 2000, s. 105; Haluk Nomer, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, Beta Yayınevi, 2020, s. 520; Kübra Ercoşkun Şenol, *Türk Borçlar Kanunu'na Göre Alacağı Devredenin Garanti Sorumluluğu*, Adalet Yayınevi, 2021, s. 39 vd.; Filiz Berberoğlu Yenipınar, *Alacağın Temliki ve Borcun Nakli*, Seçkin Yayıncılık, 2021, s. 32; Oğuzman/Öz, Cilt II, s. 558-559; Eren, s. 1372; Kılıçoğlu, s. 1033; Arıkan, s. 132; Üçer, s. 406; Aral, s. 93, dn. 2; Franko, s. 180; Baş, s. 472; Turan, s. 56 vd. Söz konusu ayırım aynı zamanda alacağın devrinin kaynağını da oluşturmaktadır. Bkz. Kılıçoğlu, s. 1003; Turan, s. 56; Ercoşkun Şenol, s. 39 vd.

⁸ Eren, s. 1372; Kılıçoğlu, s. 1033.

⁹ Ercoşkun Şenol, s. 44; Berberoğlu Yenipınar, s. 32; Yargısal devir için alacağın tespitine ilişkin bir kararın değil alacağın bir başkasına geçmesine ilişkin karar verilmesi gerektiği hususunda bkz. Eren, s. 1373.

¹⁰ Ali Şafak, *Alacağın Temliki (Alacağın Devri) Özel Görünüş Biçimleri*, Ali Şafak/Duygu Eraslan/Evren Baklacı Çakıroğlu/Mustafa Ünlütepe/Tuğçe Öztürk Almaç/Ünal Nurdoğan, 2. Baskı, Seçkin Yayınevi, 2021, s. 35; Eren, s. 1374; Kılıçoğlu, s. 1003; Franko, s. 178 vd; Ercoşkun Şenol, s. 39.

etmektedir.¹¹ Bu sözleşme ile temel borç ilişkisinin alacaklısı alacağını, temel borç ilişkisinin dışındaki bir kişiyi devreder. Bu sebeple alacağın devri, alacağın özüne dokunduğu, alacağı alacaklının malvarlığından çıkararak yeni alacaklıya geçirmesi sebebiyle tasarruf işlemi niteliğindedir.¹² Bunun bir gereği olarak da devreden alacak üzerinde tasarruf yetkisinin bulunması gerekmektedir.¹³

Doktrinde hakim görüşe göre alacağın devri sebebe bağlı bir işlemdir.¹⁴ Bu görüşe göre alacağın devrinin sebebini oluşturan işlemin geçersizliği, alacağın devrini de etkileyerek onu geçersiz kılacak, bu sebeple devre ilişkin tasarruf işleminin yapılmış olması alacaklının değişmesine sebep olmayacaktır.¹⁵ Devir işleminin borçlandırıcı işlemde bağımsız olduğu yani soyutluk görüşünün kabulü halinde ise, devrin sebebini oluşturan taahhüt işleminin mevcut olmaması veya geçersizliği devrin geçerliliğini etkilemeyecek ancak devralan, devreden aleyhine sebepsiz olarak zenginleşecektir.¹⁶

Alacağın devri sözleşmesi alacağı devralan ve devreden arasında yapılır (TBK m. 183/1). Dolayısıyla alacağın devri sözleşmesinde borçlu, sözleşmenin tarafı olmadığı gibi onun rızasına da gerek yoktur (TBK m. 183/1). Devir ile birlikte alacağı devralan üçüncü kişi, alacaklı sıfatını kazanır.¹⁷

¹¹ Dayınlarlı, s. 71; Oğuzman/Öz, Cilt II, s. 561; Eren, s. 1376; Şafak, s. 35; Ercoşkun Şenol, s. 48.

¹² Dayınlarlı, s. 74; Oğuzman/Öz, Cilt II, s. 561; Eren, s. 1374; Kılıçoğlu, s. 1004; Aral, s. 94; Arıkan, s. 131; Turan, s. 58; Ercoşkun Şenol, s. 50.

¹³ Saibe Oktay Özdemir, "Teminat Amaçlı Alacak Devri ve Toptan Temlik Sözleşmeleri", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, 57(1-2), 1999, <<https://dergipark.org.tr/tr/pub/iuhfm/issue/9066/113057>>, Erişim Tarihi 20 Nisan 2023, s. 278; Kılıçoğlu, s. 1004; Furrer/Muller-Chen/Çetiner, s. 744; Turan, s. 58.

¹⁴ Peter Gauch/Walter R. Schlupe, verbessert und nachgeführt von, Susan Emmenegger, *Schweizerisches Obligationenrecht Allgemeiner Teil*, Band II, 9. Auflage, Schulthess Verlag, 2008, N. 3518, N. 3528; H. Tolunay Ozanemre Yayla, *Alacağın Devri İşleminin Geçerliliği ve Sebeple Olan İlişkisi (İlliliği)*, Turhan Kitabevi, 2019, s. 63; Eren, s. 1376; Aral, s. 94; Arıkan, s. 137-138; Baş, s. 472; Yargıtay alacağın devri sözleşmesinin soyut bir işlem olduğunu kabul etmektedir. Y. 4. HD., E. 2021/13042 K. 2022/8294 T. 6.6.2022; Y. 15. HD., E. 2012/7462 K. 2013/5790 T. 25.10.2013. <www.lexpera.com.tr>, Erişim Tarihi 21 Nisan 2023.

¹⁵ Eren, s. 1377; Ercoşkun Şenol, s. 71; Arıkan, s. 136.

¹⁶ Özcan Günergök, *Alacağın Devrinde Borçlunun Hukuki Durumu*, Vedat Kitapçılık, 2014, s. 72; Dayınlarlı, s. 93; Eren, s. 1377; Ozanemre Yayla, s. 358.

¹⁷ Kılıçoğlu, s. 1004; Baş, s. 471-472.

3. Şartları

Bir sözleşmenin kurulmasına ilişkin temel husus olan karşılıklı ve birbirine uygun irade beyanlarının mevcut olması alacağın devri için de temel şartı oluşturmaktadır (TBK m. 1/1). Bu sebeple tarafların alacağın devri hususundaki iradeleri karşılıklı ve birbirine uygun olmalıdır. Taraf iradelerinin karşılıklı ve birbirine uygun olmadığı durumda sözleşme yokluk yaptırımına tabi olacaktır.¹⁸

Sözleşmelere ilişkin bir diğer gerekli unsur ise emredici hüküm olarak düzenlenen TBK m. 27 hükmüdür. Bu kapsamda her sözleşme gibi alacağın devri sözleşmesi de kanunun emredici hükümlerine, ahlaka, kamu düzenine, kişilik haklarına aykırı veya konusu imkansız olamaz (TBK m. 27/1). Aksi halde sözleşme kesin hükümsüz olacaktır. Taraf iradelerinin muvazaalı olması durumunda da sözleşme geçersiz olacaktır.¹⁹ Ancak temel borç ilişkisinin muvazaalı olması durumunda, şayet alacağı devralan yazılı bir borç tanımına güvenerek söz konusu alacağı devralmışsa ona karşı temel borç ilişkisinin muvazaalı olduğu ileri sürülemeyecektir (TBK m. 19/2).

Alacağın devri için öncelikle mevcut bir borç ilişkisinden doğmuş alacağın varlığı gerekmektedir. Ancak doktrinde gelecekte doğacak alacaklar için de devrin yapılabileceği kabul edilmektedir.²⁰ Zamanaşımına uğramış borçların da alacağın devrine konu olması mümkündür.²¹ Zira zamanaşımına uğramakla eksik borç niteliğinde olan borcun söz konusu olduğu durumlarda da borç sona ermemekte ve alacak varlığını sürdürmekte ancak hukuk düzeni, bu alacağın borçludan dava ve takip yoluyla talep edilmesi imkanını vermemektedir.²²

¹⁸ Kocayusufoğlu, 580-581; Eren, s. 126; Kılıçoğlu, s. 81.

¹⁹ O. Gökhan Antalya, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, Cilt: V/1,1, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, 2019, s. 196; Kılıçoğlu, s. 237. Muvazaanın yaptırımının yokluk olması gerektiği hakkında bkz. Eren, s. 401.

²⁰ Alfred Koller, *Schweizerisches Obligationenrecht Allgemeiner Teil*, Handbuch des allgemeinen Schuldrechts ohne Deliktsrecht, 3. Auflage, Stämpfli Verlag AG, 2009, §84, N. 194; Günergök, s. 26; Schwenzler, N. 90.27; Berger, N. 2184; Kılıçoğlu, s. 1005; Eren, s. 1382; Furrer/Muller-Chen/Çetiner, s. 745; Ercoşkun Şenol, s. 93-94. Gelecekteki alacakların ilk önce kimin hukuk alanında doğacağına ilişkin tartışmalar için bkz. Eren, s. 1382.

²¹ Gökhan Şahan, "Eksik Borçların İleri Sürülmesinin Hukuki Niteliği", *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, Yıl: 8(15), Haziran 2020, <<https://dergipark.org.tr/tr/pub/mdergi/article/757610>>, Erişim Tarihi 20 Nisan 2023, s. 408; Oğuzman/Öz, Cilt II, s. 572; Ercoşkun Şenol, s. 108.

²² Ayşe Arat, "Türk Borçlar Hukukunda Alacak Zamanaşımı", *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 12(3-4), 2004, <<https://dergipark.org.tr/tr/pub/suhfd/issue/26634/281101>>.

Alacağın devrine ilişkin ikinci şart ise söz konusu alacağın devrine engel olan bir hususun bulunmamasıdır. Bu durum kanundan veya sözleşmeden kaynaklanabileceği gibi işin niteliği gereği mümkün olmamasından da kaynaklanabilir (TBK m. 183/1). Örneğin; TBK m. 619 düzenlenen bakım alacaklısının alacağı, işin niteliği gereği devredilemeyecek alacaklardandır.

4. Şekli

Kanuni ve yargısal devir bakımından alacağın devri herhangi bir şekil şartına tabi değildir²³ (TBK m. 185). Alacağın iradi devri bakımından ise TBK'da yazılı şekil öngörülmüştür (TBK m. 184). Yazılı şekil ile kastedilen adi yazılı şekildir.²⁴ Ancak taraflar sözleşme serbestisi ilkesi kapsamında sözleşmeyi nitelikli yazılı şekil veya resmi şekle tabi tutabilirler.²⁵ Kanunda bir sözleşme için öngörülen şekil kural olarak geçerlilik şeklidir (TBK m. 12/1). Bu sebeple alacağın devri için öngörülen yazılı şekil geçerlilik şeklidir.²⁶ Geçerlilik şekline aykırı olarak yapılan sözleşmeler geçersizlik yaptırımına tabidirler (TBK m. 12/2).

Alacağın devrinin hukuki sebebini oluşturan devir taahhüdü ise herhangi bir şekil şartına tabi değildir (TBK m. 184/2). Kanunda alacağın devri sözü verme olarak adlandırılan ve tasarruf işlemi olan alacağın devrinden önce yapılan bu sözleşme tasarruf işleminin hukuki sebebini oluşturduğu için bir ön sözleşme değildir.²⁷ Bir alacağın satış sözleşmesinin konusunu oluşturması da mümkündür.²⁸ Böyle bir durumda tasarruf işlemi olan alacağın devri sözleşmesinin hukuki sebebini, satış sözleşmesi oluşturacak ve alacağın satışına ilişkin kanunda şekil şartı öngörülmediği için taraflar bu sözleşmeyi şekil serbestisi kapsamında diledikleri şekilde yapabileceklerdir. Ancak alacağın devrinin hukuki sebebini bağışlama sözü verme oluşturmaktaysa bu durumda kanunda bağışlama sözü vermenin geçerlilik şeklinin yazılı şekil olmasından dolayı söz konusu borç doğuran işlemin TBK m. 288/1 hükmü

Erişim Tarihi 22 Nisan 2023, s. 194; Şahan, s. 403.

²³ Turan, s. 56-57; Arıkan, s. 133-134; Üçer, s. 438.

²⁴ Gümüş, s. 9 vd; Aral, s. 103; Arıkan, s. 139.

²⁵ Ozanemre Yayla, s. 226; Oğuzman/Öz, Cilt II, s. 567; Günergök, s. 59; Arıkan, s. 139; Üçer, s. 42.

²⁶ Gauch/Schluep, N. 3418; Şafak, s. 42; Eren, s. 1380.

²⁷ Oğuzman/Öz, Cilt II, s. 563; Eren, s. 1381; Franko, s. 182; Gümüş, s. 30; Günergök, s. 83.

²⁸ Oğuzman/Öz, Cilt II, s. 591; Ozanemre Yayla, s. 65; Ercoşkun Şenol, s. 254.

gereği yazılı şekilde yapılması gerekeceği kabul edilmektedir.²⁹

B. Spor Kulübü Alacaklarının Devri

1. Tarafları

Spor kulübü alacaklarının devri bakımından sözleşmenin taraflarından birini spor kulübü oluşturur. Zira alacağın devri işlemi daha önce ifade edildiği üzere bir tasarruf işlemidir ve devrin yapıldığı esnada devreden sıfatı alacağın üzerinde tasarruf yetkisi bulunan spor kulübüne ait olacaktır. Alacağı devralacak kişi bakımından ise kanunda bir sınırlama söz konusudur. SKSFK m. 20/8'e göre, spor kulüpleri ve spor anonim şirketleri, yönetim kurulu üyelerine, bunların eşleri ve üçüncü dereceye kadar hısımlarına, çalışanlarına, yüzde beş ve üzeri pay sahiplerine ve yönetim kurulu üyelerinin yüzde beş ve daha fazla pay sahibi olduğu şirketlere hak ve alacaklarını devredemez. Söz konusu hüküm emredici nitelikte olup bu kişilere alacağın devredilmesi yasaklanmıştır. Kanunda ifade edilen kişilerin kapsam dışına alınması ile çeşitli suiistimallerin önüne geçilmesi amaçlanmıştır (SKSFK Gereğesi m. 20/6).

2. Şartları

Spor kulüplerinin alacaklarının devrine ilişkin yukarıda açıklanan hususların yanında SKSFK m. 20/4'te özel bazı şartlar düzenlenmiştir. Söz konusu hüküm spor kulübü alacaklarının devri bakımından emredici hüküm niteliğindedir. Hüküm şu şekilde düzenlenmiştir:

“Spor kulüpleri ve spor anonim şirketleri;

a) Bir önceki hesap döneminde gerçekleşen brüt gelirin yüzde yirmi beşini aşan,

b) Mevcut yönetim kurulunun olağan görev süresinin bitiminden sonra doğacak ya da vadesi gelecek,

gelir ve alacaklarını üye sayısı on binden az olan spor kulüplerinde en az üye tam sayısının salt çoğunluğunun, üye sayısı on binden fazla olan spor kulüplerinde üyelerin, spor anonim şirketlerinde ise sermayenin en az üçte birini oluşturan payların sahiplerinin veya temsilcilerinin katılacağı genel kurulda, spor kulüplerinde toplantıya katılanların en az dörtte üçünün,

²⁹ Oğuzman/Öz, Cilt II, s. 565; Eren, s. 1381. Devir sözü verme ile amaçlananın ne olduğuna bakılmaksızın yazılı şeklin kabul edilmemesi gerektiği hakkında bkz. Günergök, s. 85.

spor anonim şirketlerinde ise toplantıya katılan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin sahip oldukları sermayenin en az dörtte üçünü oluşturan payların sahiplerinin veya temsilcilerinin olumlu oyu ile devredebilir. Anılan devir oranı, mevcut yönetim kurulunun olağan görev süresinin bitiminden sonraki olağan dönemde doğacak veya vadesi gelecek olan gelir ve alacaklar yönünden hiçbir şekilde bir önceki hesap döneminde gerçekleşen brüt gelirin yüzde ellisi oranını geçemez.”

Bu hükme göre spor kulübü ve anonim şirketleri bir önceki hesap döneminde gerçekleşen brüt gelirin yüzde yirmi beşinin altında kalan gelir ve alacaklar için genel kurul kararı gerekmeksizin devir işlemi yapabilirler. Buna karşılık brüt gelirin yüzde yirmi beşini aşan bir gelir veya alacağın devri söz konusu ise genel kurul kararı gerekmektedir. Aynı sınırlama mevcut yönetim kurulunun olağan görev süresinin bitiminden sonra doğacak gelir ve alacakların devri için de söz konusudur. Maddede düzenlenen nitelikli genel kurul kararıyla yönetim kurulunun görev süresi ile sınırlı olmak kaydıyla herhangi bir temlik sınırlaması bulunmamaktadır.

Bir önceki hesap döneminde gerçekleşen brüt gelirin yüzde yirmi beşini aşan veya mevcut yönetim kurulunun olağan görev süresinin bitiminden sonra doğacak ya da vadesi gelecek bir alacak veya gelir spor kulüpleri bakımından, üye sayısı on binden az olanlarda en az üye tam sayısının salt çoğunluğunun, üye sayısı on binden fazla olan kulüplerde ise toplantıya katılanların en az dörtte üçünün alacağı genel kurul kararı ile devredilebilir. Spor anonim şirketlerinde ise, sermayenin en az üçte birini oluşturan payların sahiplerinin veya temsilcilerinin katılacağı genel kurulda, toplantıya katılan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin sahip oldukları sermayenin en az dörtte üçünü oluşturan payların sahiplerinin veya temsilcilerinin olumlu oyu ile alacak ve gelirler temlik edilebilir.

Yönetim kurulunun olağan görev süresinin bitiminden sonraki dönemde doğacak veya vadesi gelecek olan gelir ve alacakların temlikleri bakımından, bir önceki hesap döneminde gerçekleşen brüt gelirin yüzde ellisini aşması durumunda devir yasağı söz konusu olmaktadır. Bu oranı aşan alacaklar nitelikli genel kurul kararı alınsa da devredilemeyecektir.

Alacağın devrine ilişkin bir diğer tartışmayı içerisinde barındıran sebebe bağlılık ve soyutluk görüşünün de geçerlilik şartına yansımaya bakıldığında, sebebe bağlılık ilkesi kabul edildiği durumlarda spor kulübü alacağının devrinin sebebini oluşturan taahhüt işleminin geçersizliği devir işlemini

de geçersiz yapacaktır. Soyutluk görüşünün kabul edilmesi durumunda ise spor kulübü alacağının devrinin sebebini oluşturan taahhüt işleminin geçersizliği devir sözleşmesinin geçersizliği sonucunu doğurmayacaktır. Spor kulüplerinin alacağını devretme amacı genellikle üçüncü kişiye olan borcun ifası amacı gütmektedir. Bu kapsamda örneğin spor kulübü geçersiz bir satış sözleşmesinden doğan borcunu ifa etmek amacıyla üçüncü kişiden olan alacağını satıcıya devrederse, sebebe ilişkin hukuki işlemin geçersizliği alacağın devrinin geçersizliğine sebep olmayacaktır. Dolayısıyla satıcı spor kulübü aleyhine sebepsiz zenginleşmiş olacaktır. Sebebe bağlılık görüşüne göre ise hukuki sebepteki sakatlık, spor kulübünün alacağını devretmesine de sirayet ederek onun da geçersiz olmasına sebep olacaktır. Daha önce ifade ettiğimiz üzere alacağın devri sebebe bağlı bir işlem olduğu için spor kulübü alacaklarının devri bakımından da sebebe bağlılık ilkesi kapsamında hukuki sebepteki geçersizlik devrin de geçersizliği sonucunu doğuracaktır.³⁰

3. Şekli

Spor kulübü alacaklarının devri bakımından kanunda özel bir şekil şartı düzenlenmemiştir. Bu sebeple alacağın devrinin şeklini düzenleyen TBK'nın 184. maddesi kapsamında devir sözleşmesinin yazılı olarak yapılması gerekmektedir. Söz konusu şekil daha önce ifade edildiği üzere geçerlilik şekli olduğu için yazılı şekilde yapılmayan alacağın devri sözleşmesi geçersiz olacak ve kural olarak hüküm ve sonuç doğurmayacaktır. Ancak doktrinde ileri sürülen görüşler kapsamında şekle aykırılık halinde devrin geçerliliği tartışılabilir. Devrin SKSFK'da düzenlenen emredici hukuk kurallarına uygun (örneğin belirtilen oranı aşmadan veya nitelikli çoğunluk sağlanarak yapılan devirlerde) ancak şekle aykırı olarak yapıldığı durumlarda sözleşmenin akıbeti şekle aykırılığın yaptırımına ilişkin doktrindeki görüşler çerçevesinde farklı olabilir. Doktrinde şekle uymamanın yaptırımına ilişkin “kesin hükümsüzlük (klasik görüş)”, “kendine özgü geçersizlik”, “yokluk”, “eksik borç” ve “fiili sözleşme” görüşleri ileri sürülmektedir.³¹ Bu görüşlerden özellikle kesin hükümsüzlük ve kendine özgü geçersizlik görüşleri çalışma bakımından önem arz etmektedir.

³⁰ Ancak her iki görüş içinde doktrinde borçlu bakımından bir koruma söz konusudur. Buna göre ister sebebe bağlılık ister soyutluk görüşü kabul edilsin, alacağın devri devreden tarafından borçluya bildirilmiş ve borçlu da alacağı devralan üçüncü kişiye (sebebe bağlılık kapsamında alacağı devralamayan üçüncü kişiye) ifade bulunursa borcundan kurtulacaktır. Bkz. Heinrich Honsell, “Tradition und Zession - kausal oder abstrakt?”, <http://honsell.at/pdf/FS_Wiegand.pdf>, Erişim Tarihi 20 Nisan 2023, s. 19-20; Ozanemre Yayla, s. 363.

³¹ Eren, s. 327 vd. Şekle aykırılığın yaptırımı bakımından yokluk, iptal edilebilirlik, kesin hükümsüzlük ve kendine özgü geçersizlik ayrımı için bkz. Kocayusufpaşaoğlu, s. 309-310.

Klasik görüş olarak adlandırılan kesin hükümsüzlük görüşüne göre geçerlilik şekline aykırı olarak yapılan sözleşmeler TBK m. 12/2 gereği kesin hükümsüzdür.³² Bu durum hakim tarafından resen dikkate alınır.³³ Kesin hükümsüzlük görüşünden sonra ortaya çıkan kendine özgü geçersizlik görüşüne göre, şekle aykırılığın yaptırımı kesin hükümsüzlük değildir.³⁴ Bu görüşe göre şekle aykırılığın hakim resen dikkate almaz bunu sadece taraflar ileri sürebilir; bu sebeple de yaptırım olarak kesin hükümsüzlük değil kendine özgü geçersizlik (esnek butlan, nisbi butlan benzeri) yaptırımı söz konusu olur.³⁵ Yargıtay tarafından kabul edilen görüş ise şekle aykırılık bakımından kesin hükümsüzlük görüşüdür. Dolayısıyla Yargıtay, geçerlilik şekline aykırı sözleşmelerin hakim tarafından resen dikkate alınacağı ve kesin hükümsüzlük yaptırımı kapsamında geçersiz olduğunu kabul etmektedir.³⁶

III. SKSFK M. 20/4'E AYKIRI YAPILAN ALACAĞIN DEVRİ SÖZLEŞMESİNİN SONUÇLARI

A. Yaptırımı

7405 sayılı Kanunun “Yürürlük” başlıklı 59. maddesi ile kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe gireceği düzenlenmiştir. Bu durumda Kanun, yürürlük tarihi olan 26.04.2022 tarihinden sonraki alacağın devri işlemlerine uygulanacak olup, daha önceki devirlere uygulanmayacaktır. Devir tarihi alacağın devri sözleşmesinin yapıldığı tarihtir. Devir tarihi sözleşmede bulunması zorunlu olan bir unsur değildir. Fakat taraflar sözleşmede devir tarihine ilişkin kayıt koymuşlarsa tarafların sözleşmeye yazmış oldukları tarih devir tarihi olarak kabul edilmelidir. Devrin farklı bir tarihte yapıldığını iddia eden taraf ise Hukuk Muhakemeleri Kanunu m. 190 kapsamında bunu ispatlamakla yükümlüdür.

Yürürlük tarihinden sonra yapılan sözleşmelerin SKSFK m. 20'de düzenlenen hükümlere aykırı olarak yapılması durumunda alacağın devri

³² Eren, s. 327; Kılıçoğlu, s. 200; Nomer, s. 67.

³³ Kocayusufpaşaoğlu, s. 310; Eren, s. 327; Kılıçoğlu, s. 200.

³⁴ Eren, s. 329; Kılıçoğlu, s. 201.

³⁵ Eren, s. 329; Kılıçoğlu, s. 201; Kendine özgü geçersizliğin TMK m. 2/2 kapsamında kesin hükümsüzlük görüşü ile pratik bir farkının bulunmadığı hakkında bkz. Kocayusufpaşaoğlu, s. 312-313.

³⁶ YHGK., E. 2017/963 K. 2019/955 T. 26.9.2019; Y. 3. HD., E. 2016/10019 K. 2018/1276 T. 19.2.2018; Y. 8. HD., E. 2014/6935 K. 2014/18281 T. 14.10.2014. <www.lexpera.com.tr>, Erişim Tarihi 28 Nisan 2023.

sözleşmesinin geçersizliğine sebep olan unsur, işin niteliği veya sözleşme değil bizzat kanun hükmüdür. Zira SKSFK'da belirtilen alacak niteliği itibariyle kural olarak devrilebilecek bir alacaktır. Dolayısıyla ilgili hükümde aslında kural olarak devredilebilir olan bir alacağa getirilen devir yasağı söz konusu olmaktadır. Hükmün gerekçesine bakıldığında kulüplerin mali durumunun daha sağlıklı hale getirilmesi suretiyle doğrudan kulübün korunması amaçlanmaktadır (SKSFK Gerekçesi m. 20/2). Hükmün amacı ve niteliği dikkate alındığında borçlunun rızası olsa bile spor kulübünün kanunda belirtilen limitleri aşan miktarda alacağını devretmesi mümkün değildir. Dolayısıyla spor kulübünün alacağını SKSFK m. 20'de düzenlenen hükümlere aykırı olarak devretmesi, kanunun emredici hükümlerine aykırı olur.

Kanunun devrini yasaklamış olduğu alacakların devredilmesi durumunda bu devir geçersiz olacaktır.³⁷ SKSFK'da aykırı devirlerin yaptırımını düzenlenmemiş olsa da TBK m. 27 kapsamında emredici hükümlere aykırı olarak yapılan sözleşmelerin kesin hükümsüzlük yaptırımına tabi olacağı düzenlenmiştir. Bu sebeple SKSFK m. 20'de düzenlenen hükümlere aykırı olarak yapılan devir işlemleri taraflar arasında hüküm ve sonuç doğurmaz. Alacağın devrinin kanunda öngörülen yasağa rağmen yapılması durumunda hakim bu durumu resen dikkate alır.³⁸ Dolayısıyla kanunda belirtilen oranı aşan ve genel kurul kararı gereken hallerde buna aykırı olarak yapılan devir işlemlerinde yine kanunda öngörülen yüzde elli azami sınırını aşan devrin söz konusu olduğu durumlarda, uyuşmazlık başka bir sebebe dayansa bile hakim sözleşmenin kesin hükümsüz olduğunu resen dikkate almak durumundadır. Emredici hükümlere aykırılık kapsamında ifade edilen bu hususlarda tereddüt yaşanmasa da azami miktarı aşan devirler bakımından miktarın üst limite çekilip çekilemeyeceği sorusu gündeme gelebilir. Genel olarak sözleşmenin bir kısmının emredici hükümlere aykırı olması durumunda kısmi hükümsüzlük kapsamında incelenen ve kanuni miktarı aşan edimler bakımından azami oran

³⁷ Claire Huguenin, *Obligationenrecht- Allgemeiner und Besonderer Teil*, 2. Auflage, Schulthess Juristische Medien AG, 2014, N. 1359; Duygu Eraslan, *Alacağın Temliki (Alacağın Devri) Özel Görünüş Biçimleri*, Ali Şafak/Duygu Eraslan/Evren Baklacı Çakıroğlu/Mustafa Ünlütepe/Tuğçe Öztürk Almaç/Ünal Nurdoğan, 2. Baskı, Seçkin Yayınevi, 2021, s. 42; Berger, N. 2100; Schwenger, s. N. 90.26; Oğuzman/Öz, Cilt II, s. 574; Eren, s. 1385; Fuller/Muller-Chen/Çetiner, s. 748; Ozanemre Yayla, s. 191. Sözleşmeye dayanan devir yasağına aykırı devirler için bkz. Burcu Erbayraktar, *Alacağın Devrinin Sözleşme ile Engellenmesi (Pactum de non cedendo)*, On İki Levha Yayıncılık 2021, s. 373 vd.; Eren, s. 1385; Kılıçoğlu, s. 1010.

³⁸ Berger, N. 2100; Gauch/Schluemp, N. 3434; Eren, s. 1385; Ozanemre Yayla, s. 190; Günergök, s. 28.

esas alınarak sözleşmenin ayakta tutulması ve *değiştirilmiş kısmi hükümsüzlük* olarak adlandırılan yaptırımın uygulanabileceği savunulmaktadır.³⁹ Söz konusu yaptırım türüne göre sözleşmenin hükümsüz olmayan kısımları ile sözleşme geçerli kabul edilmekte ve geçersiz hüküm yerine ikame edilecek emredici veya tamamlayıcı bir hüküm mevcutsa o hüküm ile, mevcut olmaması durumunda ise tarafların farazi iradelerine uygun olarak tamamlama veya sözleşmede kanunun öngördüğü sınırı aşan hususların kanunda öngörülen sınıra çekilmesi yoluyla sözleşme geçerli olarak hüküm ve sonuç doğurmaktadır.⁴⁰ Emredici veya tamamlayıcı hukuk kuralının sözleşme içeriğine alınmasında sözleşmenin hükümsüz olan kısmının yerini alacak bu hükümlerin sözleşmenin kalanı ile uyum içinde olması gerekmektedir.⁴¹

Doktrinde de alacağın devrinin üst limit ile kanun tarafından sınırlandırıldığı durumlarda üst limiti aşan miktarın geçersiz olduğu, üst limitin altında kalan miktarın ise geçerli olacağı kabul edilmiştir.⁴² Kanaatimizce de sözleşmenin ayakta tutulması amacıyla özellikle kanunda belirtilen oranı

³⁹ Nagehan Kırkbeşoğlu, *Türk Özel Hukukunda Kısmi Hükümsüzlük*, Vedat Kitapçılık 2011, s. 209; Eren, s. 382-383; Türk hukukunda bu duruma sebep olan etkenlerden bir tanesi de özellikle TTK m. 1530/1'de düzenlenen yaptırımının genel olarak adi işler bakımından da kıyasen uygulanabileceğinin kabulünden kaynaklanmaktadır. Bkz. Kırkbeşoğlu, s. 38-39; TTK m. 1530/1 hükmünün adi işler bakımından uygulanamayacağı yönünde bkz. Arkan, Sabih, *Ticari İşletme Hukuku*, 2018, s. 97; İsmail Özgün Karaahmetoğlu, "TTK m. 1530/1 Bağlamında Ticari Hükümlerle Yasaklanmış İşlemler", *Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi*, Yıl: 6(2), 2021, <<https://dergipark.org.tr/tr/pub/ybuhukuk/issue/64383/929545>>, Erişim Tarihi 20 Nisan 2023, s. 574. Söz konusu yaptırım türü durum özel bazı düzenlemelere de konu olmuştur. Örneğin 11.06.2022 Resmî Gazete tarihli 7409 sayılı kanun ile TBK'ya eklenen geçici madde şu şekilde düzenlenmiştir:

"Konut kiralari bakımından bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih ilâ 1/7/2023 (bu tarih dâhil) tarihleri arasında yenilenen kira dönemlerinde uygulanacak kira bedeline ilişkin anlaşmalar, bir önceki kira yılına ait kira bedelinin yüzde yirmi beşini geçmemek koşuluyla geçerlidir. Bir önceki kira yılının tüketici fiyat endeksindeki oniki aylık ortalamalara göre değişim oranının yüzde yirmi beşin altında kalması halinde değişim oranı geçerlidir. Bu kural, bir yıldan daha uzun süreli kira sözleşmelerinde de uygulanır. Bu oranları geçecek şekilde yapılan sözleşmeler, fazla miktar yönünden geçersizdir. Bu fıkra hükmü, 344 üncü maddenin ikinci fıkrası uyarınca hâkim tarafından verilecek kararlar bakımından da uygulanır."

⁴⁰ Veysel Başpınar, *Borç Sözleşmelerinin Kısmi Butlanı*, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, 1988, s. 154; Ahlaka aykırı aşırılığın söz konusu olduğu durumlar bakımından değiştirilmiş kısmi hükümsüzlük yaptırımının uygulanabilirliği hakkında bkz. Hüseyin Hatemi, *Hukuka ve Ahlaka Aykırılık Kavramı ve Sonuçları, Özellikle B.K. 65 Kuralı*, İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1976, s. 218 vd.; Derya Ateş, *Borçlar Hukuku Sözleşmelerinde Genel Ahlaka Aykırılık*, Turhan Kitabevi, 2007, s. 293 vd.

⁴¹ Ateş, s. 288-289.

⁴² Ercoşkun Şenol, s. 120; Ozanemre Yayla, s. 193-194.

aşan miktarlar bakımından azami oran esas alınabilir. Dolayısıyla söz konusu yaptırım türünün spor kulübü alacakları bakımından da dikkate alınması suretiyle kanunda ifade edilen yüzde yirmi beş ve yüzde elli olarak kabul edilen miktarları aşan devir sözleşmelerinde sözleşmenin tamamının kesin hükümsüz olarak kabul edilmesi yerine miktarın azami limitlere çekilmesi ve aşan kısmın hükümsüz kabul edilmesi daha doğru olacaktır.

Bazen devir yasağı sebebiyle geçersizlik, kulüplerin faaliyet gösterdiği ve üyesi olması sebebiyle uymakla yükümlü olduğu uluslararası kuruluşların düzenlemelerinden de kaynaklanabilir. Özellikle spor kulüplerinin uluslararası turnuvalardan elde ettiği gelirler bakımından özel düzenlemeler söz konusu olabilmektedir. Örneğin UEFA'nın "*Regulations of the UEFA Champions League*", "*Regulations of the UEFA Europa League*" ve "*Regulations of the UEFA Europa Conference League*" isimli düzenlemelerinin her birinde mevcut olan mali hükümler kapsamındaki 60.03 maddesine⁴³ göre, UEFA tarafından yazılı olarak yetkilendirilmedikçe, bir kulüp turnuva katılımından herhangi bir üçüncü tarafa fayda sağlayamayacaktır. Dolayısıyla TFF'nin üyesi olan ve futbol alanında faaliyet gösteren kulüplerin bu kurala uyması zorunludur (TFF Statüsü m. 13/1-a). Bu sebeplerle, kulüplerin UEFA turnuva gelirlerini UEFA'dan yazılı onay almaksızın üçüncü taraflara devretmesi hukuken mümkün değildir.

B. Borçlunun Hak ve Yükümlülükleri

Spor kulübü alacaklarının devrinin geçersiz olduğu durumlarda özellikle borçlunun ifası önem arz eder. Zira geçersiz bir alacağın devrine dayanarak alacağı devralan alacaklı, borçludan alacağı talep ettiğinde borçlu bakımından ifanın kime yapılacağı hususunda tereddüt yaşanabilir. Yine borçlunun geçersiz olarak alacağı devralan kişiye borcunu ifa etmesi durumunda karşılaşılabileceği hukuki sorun uyuşmazlık konusu olabilecektir.

Kanunen yasaklanan alacağın devri sebebiyle borçlunun birtakım hakları söz konusu olmaktadır. Öncelikle alacağın geçersiz bir devir işlemi ile üçüncü kişiye devredilmesi durumunda borçlunun geçersiz olan bu işlemde haberi olmadığı durumlarda uyuşmazlık söz konusu olmaz ve temel ilişkideki alacaklıya borcunu ifa etmesiyle borcu sona erer. Zira geçerli bir alacağın devrinin söz konusu olduğu durumlarda dahi borçluya bildirim yapılmamışsa borçlu iyiniyetli olarak önceki alacaklıya yapmış olduğu ifa ile borcundan

⁴³ "Unless so authorised by UEFA in writing, a club may not assign benefits from its participation in the competition to any third party." <www.uefa.com>, Erişim Tarihi: 22 Nisan 2023.

kurtulur (TBK m. 186/1). Geçersiz olarak yapılan alacağın devri sözleşmesi, alacaklı sıfatını değiştirmeyeceği için borçlu zaten ifayı alacaklıya yapmış olur.

Borçlu, kendisine geçersiz olarak devredilen alacağın yeni alacaklısı olduğunu iddia eden kişinin ifayı talep etmesi durumunda da borcu ona ifa etmekle yükümlü değildir. Zira daha önce ifade edildiği üzere SKSFK m. 20'deki kurallara aykırılık halinde devir işlemi geçersiz olur ve bu durum hakim tarafından resen dikkate alınacağı gibi herkes tarafından da ileri sürebilir. Dolayısıyla borçlunun ifayı reddetmesi onun borçlu temerrüdüne düşmesine sebep olmaz.

Borçlu, alacağın alacaklısına ilişkin çekişmenin söz konusu olduğu durumlarda ise ifadan kaçınabilir ve alacağın konusunu hakim tarafından belirlenen yere tevdi etmekle borçtan kurtulabilir (TBK m. 187/1). Bu sebeple spor kulübü ve yeni alacaklı arasında alacağın kime ait olduğuna ilişkin çekişmenin söz konusu olduğu durumlarda borçlu, tevdi yoluyla borcundan kurtulabilir. Eğer borçlu, alacağın çekişmeli olduğunu bildiği halde ifada bulunursa, bundan doğacak sonuçlardan sorumlu olur (TBK m. 187/2). Yani borçlu gerçek hak sahibine ifada bulunmadığı için borç sona ermeyecek ve borçlu bu sebeple gerçek hak sahibi olan spor kulübüne ifada bulunmak zorunda kalacaktır. Geçerli olmayan devir sözleşmesi sonucunda alacağın devrinin borçluya alacaklı tarafından bildirilmesi üzerine borçlunun iyi niyetli olarak borcunu sözde alacaklıya ifa etmesi durumunda borcundan kurtulacağı zira bu durumda alacaklı tarafından borçlunun sözde alacaklı üçüncü kişiye ödeme yapılması hususunda yetkilendirildiği kabul edilmektedir.⁴⁴ Spor kulübünün gelirlerini daha önce ifade edildiği üzere müsabaka gelirleri gibi bağlı olduğu üst kuruluştan olan alacakları da oluşturmaktadır. Bu durumda üst kuruluş olan borçlu federasyon, devir işleminin geçerli olarak yapıp yapılmadığını ve spor kulübünden bir önceki hesap döneminde gerçekleşen brüt gelirlerini, nitelikli genel kurul kararını, görevdeki yönetim kurulunun görev süresi ile devredilecek alacakların miktarının kanunda belirtilen sınırlamalara uygun olup olmadığını kontrol etmelidir. Zira üst kuruluş olan federasyonun devir evraklarını talep edemeyeceği gibi sebeplerle iyi niyet savunmasında bulunması mümkün olmamalı alacaklı sıfatı olmayan kişiye yapacağı ifa sebebiyle sorumluluğunun doğacağını kabul edilmesi gerekir.

⁴⁴ Peter Gauch/ Walter Schlupe/ Jöhr Schmid/ Heinz Rey, *Schweizerisches Obligationenrecht, Allgemeiner Teil Band II*, 8. Auflage, Schulthess Juristische Medien AG, 2008, N. 3703; Günergök, s. 146

Borçluya spor kulübü alacaklılarının İcra İflas Kanunu (İİK) m. 89/1 kapsamında haciz ihbarnamesi göndermesi de söz konusu olabilir. Bu durumda devir ve ihbarname tarihi önem arz etmektedir. Örneğin TFF'nin borçlu, spor kulübünün alacaklı olduğu bir durumda; kulüp tarafından sunulan devir sözleşmesi ile kanun uyarınca devrin geçerliliğinin tespit edilmesi için gerekli belgeler TFF tarafından incelenip devir işleminin geçerli olduğunun tespit edilmesinin sonrasında, TFF'ye ilgili kulüp aleyhine devir sözleşmesinden sonraki tarihli İİK m. 89/1 haciz ihbarnamesi gelmesi durumunda, TFF'nin devrin gereğini yerine getirmesi gerekir. Bu durumda alacağın devrinin geçerliliği ile ilgili bir şüphe bulunmamaktadır ve alacaklı sıfatı devralandır. Zira alacağın devri ile spor kulübünün alacak üzerindeki hakkı sona ermektedir. Borçlu TFF, böyle bir durumda söz konusu ihbarnameye kulübün alacaklı olmaması sebebiyle itiraz edebilir. TFF geçerli alacağın devri sözleşmesinin gereğini yerine getirdikten sonra, spor kulübünün alacağının kalması durumunda ise, üçüncü kişinin alacağını icra dairesine ödemelidir.

TFF'nin belge eksikliği gibi sebeplerle geçerlilik incelemesini gerçekleştiremediği esnada, TFF'ye ilgili kulüp aleyhine alacağın devri sözleşmesinden sonraki tarihli İİK m. 89/1 haciz ihbarnamesi gelmesi durumunda, ihbarnamenin tebliğinden itibaren yedi gün içerisinde devir işleminin geçerliliğini ispatlamaya yarayacak belgeler TFF tarafından kulüpten talep edilmeli ve bu belgeler kulüp tarafından TFF'ye iletilmelidir. TFF, bu belgeleri inceleyip devir işleminin geçerli olduğunu tespit ederse, devrin gereğini yerine getirmelidir. Daha sonra kulübün alacağı kalması halinde TFF, üçüncü kişinin alacağını icra dairesine ödemelidir. Ancak kulüp tarafından alacağın devri işleminin geçerliliğini ispatlayan belgelerin belirtilen yedi günlük sürede sunulmaması gibi sebeplerle TFF'nin geçerlilik incelemesi yapmadığı durumda, alacağın devri sözleşmesinin dolayısıyla devir işleminin geçerliliği ile ilgili bir şüphe ortaya çıkmaktadır. Borçlu TFF, alacaklıyı tespit edemediğinden İİK m. 89/1 ihbarnamesine itiraz hususunda tereddüt yaşayacaktır. Dolayısıyla alacaklının takip alacaklısı mı yoksa temlik alacaklısı mı olduğunun tespit edilememesi sebebiyle TFF, alacağın çekişmeli olduğu durumlara ilişkin TBK m. 187/1 hükmü gereği ifadan kaçınarak borcu hakim tarafından belirlenen yere tevdi ederek borcundan kurtulur.

TFF'ye İİK m. 89/1 haciz ihbarnamesi geldikten sonra takip tarihinden daha eski tarihli bir alacağın devri sözleşmesinin ulaştırılması da olasıdır. Böyle bir durumda TFF tarafından takip alacaklısının hakkını zedelemeye yönelik bir işlem olup olmadığı ve yedi günlük süre içerisinde devrin geçerli

olup olmadığına tespitinin çok güç olacağı dikkate alındığında, borçlu TFF'nin yine TBK m. 187/1 kapsamında tevdi mahalline ödeme yaparak borçtan kurtulabileceğinin kabulü yerinde olur.

SONUÇ

Bir borç ilişkisinde alacaklı sıfatının değişmesi sonucunu doğuran hukuki işleme alacağın devri denir. Alacağın devri tasarrufu bir işlem olup, yazılı şekil şartına tabidir. Alacağın devri sebebe bağlı bir işlem olup devrin hukuki sebebini oluşturan taahhüt işleminin geçersizliği devrin de geçersiz olmasına sebep olacaktır. Şekil şartı dışında alacağın devri için gerekli bir diğer şart ise alacağın devrine engel bir durumun söz konusu olmamasıdır. Bu durum kanundan, sözleşmeden veya işin niteliğinden kaynaklanabilir.

Devrin kanundan kaynaklanan bir engeli SKSFK m. 20/4'te düzenlenmiştir. Bu hükme göre spor kulübü ve anonim şirketleri bir önceki hesap döneminde gerçekleşen brüt gelirinin yüzde yirmi beşini aşan gelir veya alacağını devredebilmesi için üye sayısı on binden az olan spor kulüplerinde en az üye tam sayısının salt çoğunluğunun, üye sayısı on binden fazla olan spor kulüplerinde üyelerin, spor anonim şirketlerinde ise sermayenin en az üçte birini oluşturan payların sahiplerinin veya temsilcilerinin katılacağı genel kurulda, spor kulüplerinde toplantıya katılanların en az dörtte üçünün, spor anonim şirketlerinde ise toplantıya katılan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin sahip oldukları sermayenin en az dörtte üçünü oluşturan payların sahiplerinin veya temsilcilerinin olumlu oyu gerekmektedir. Maddede düzenlenen nitelikli genel kurul kararıyla yönetim kurulunun görev süresi ile sınırlı olmak şartıyla herhangi bir devir sınırlaması bulunmamaktadır. Yönetim kurulunun görev süresinin dolmasından sonraki alacakların ancak yüzde elli oranına kadar olan kısmı maddede düzenlenen nitelikli genel kurul kararı ile temlik edilebilecek ve bu oranı aşan miktar bakımından ise devir yasağı söz konusu olduğu için nitelikli genel kurul kararı alınsa da devre konu edilemeyecektir.

SKSFK m. 20/8'de düzenlenen bir diğer sınırlama alacağı devralacak kişi bakımından düzenlenmiştir. Spor kulüplerinin ve spor anonim şirketlerinin hak ve alacaklarını, yönetim kurulu üyelerine, bunların eşleri ve üçüncü dereceye kadar hısımlarına, çalışanlarına, yüzde beş ve üzeri pay sahiplerine ve yönetim kurulu üyelerinin yüzde beş ve daha fazla pay sahibi olduğu şirketlere devretmesi yasaklanmıştır.

SKSFK m. 20/4 ve 20/8'deki düzenlemeler emredici nitelikte olduğundan, bu hükümlere aykırı olarak yapılan devirler hükümsüzdür. Ancak *değiştirilmiş*

kısmi hükümsüzlük görüşünün uygulanmasıyla diğer geçerlilik şartlarını taşıyan ancak SKSFK m. 20/4'te belirtilen oranı aşan devirler bakımından, aşan kısım geçersiz kabul edilerek sözleşme üst limit üzerinde geçerli kabul edilebilecektir. Böylece sözleşmenin üst limiti aşan kısmı kesin hükümsüz olacak, altında kalan kısmı ise geçerli olarak hüküm ve sonuç doğuracaktır.

SKSFK m. 20/4'te getirilen emredici kurallara aykırı devir sözleşmesinin yapılması durumunda özellikle borçlunun hak ve yükümlülükleri de önem arz eder. Alacağın geçersiz bir devir işlemi ile üçüncü kişiye devredilmesi durumunda borçlunun geçersiz olan bu işlemden haberi olmadığı durumlarda zaten uyuşmazlık söz konusu olmaz ve temel ilişkideki alacaklıya borcunu ifa etmesiyle borç sona erer. Zira alacağın devri hükümsüz olduğu için mevcut alacaklının sıfatı değişmez, ona yapılan ifa da borcu sona erdirir.

Spor kulübü ve yeni alacaklı olduğu iddiasında bulunan kişi arasında alacağın kime ait olduğuna ilişkin çekişme varsa borçlu, tevdi mahalli tayin ettirerek oraya yapılan ödeme ile borçtan kurtulur. Ancak borçlu, alacağın çekişmeli olduğunu bildiği halde ifade bulunursa, gerçek hak sahibi olan alacaklıya ayrıca ödeme yapmak zorunda kalır.

Borçluya spor kulübünün alacaklıları tarafından haciz ihbarnamesi gönderilebilir. Böyle bir durumda borçlunun geçerli alacağın devri sözleşmesinin ve dürüstlük kuralının gereğini yerine getirmesi gerekir. Örneğin TFF'nin borçlu, spor kulübünün alacaklı olması varsayımında, TFF'ye kulüp tarafından sunulan devir sözleşmesi ile kanun uyarınca devrin geçerliliğinin tespit edilmesi için gerekli belgeler TFF tarafından incelenip devir işleminin geçerli olduğunun tespit edilmesinin sonrasında, devir sözleşmesinden daha sonra tarihli İİK m. 89/1 haciz ihbarnamesi gelmesi durumunda, TFF'nin devrin gereğini yerine getirmesi gerekir. Bu olasılıkta alacağın devri işlemi geçerli olarak yapıldığı için spor kulübünün alacaklı sıfatı ihbarname tarihi itibarıyla mevcut olmamakta ve alacak hakkı da bulunmamaktadır. TFF, böyle bir durumda söz konusu ihbarnameye kulübün alacaklı olmaması sebebiyle itiraz edebilir. TFF geçerli alacağın devri sözleşmesinin gereğini yerine getirdikten sonra, spor kulübünün alacağının kalması durumunda ise, üçüncü kişinin alacağını icra dairesine ödemelidir.

TFF'nin belge eksikliği gibi sebeplerle geçerlilik incelemesini gerçekleştiremediği esnada, spor kulübü aleyhine alacağın devri sözleşmesinden sonraki tarihli İİK m. 89/1 haciz ihbarnamesi gelmesi durumunda, ihbarnamenin tebliğinden itibaren yedi gün içerisinde devir

işleminin geçerliliğini ispatlamaya yarayacak belgeler TFF tarafından kulüpten istenmeli ve bu belgeler kulüp tarafından TFF'ye iletilmelidir. TFF, bu belgeleri inceleyip devir işleminin geçerli olduğunu tespit ederse, devrin gereğini yerine getirmelidir. Daha sonra kulübün alacağı kalması halinde TFF, üçüncü kişinin alacağını icra dairesine ödemelidir. Ancak kulüp tarafından alacağın devri işleminin geçerliliğini ispatlayan belgelerin yedi günlük sürede sunulmaması gibi sebeplerle TFF'nin geçerlilik incelemesi yapamadığı durumda, alacağın devri sözleşmesinin dolayısıyla devir işleminin geçerliliği ile ilgili bir şüphe ortaya çıkmaktadır. Borçlu TFF, alacaklıyı tespit edemediğinden ihbarnameye itirazın haklı olup olmayacağı hususunda kesin kanaate ulaşamayacaktır. Bu durumda, alacağın çekişmeli olduğu durumlara ilişkin TBK m. 187/1 hükmü gereği ifadan kaçınarak borcu hakim tarafından belirlenen yere tevdi ederek borcundan kurtulacağının kabulü gerekir.

TFF'ye İİK m. 89/1 haciz ihbarnamesi geldikten sonra takip tarihinden daha eski tarihli bir alacağın devri sözleşmesinin ulaştırılması da olasıdır. Böyle bir durumda TFF tarafından takip alacaklısının hakkını zedelemeye yönelik bir işlem olup olmadığı ve yedi günlük süre içerisinde devrin geçerli olup olmadığının tespitinin çok güç olacağı dikkate alındığında, borçlu TFF'nin yine TBK m. 187/1 kapsamında tevdi imkanı sonucu borçtan kurtulabileceğinin kabulü yerinde olacaktır.

KAYNAKÇA

- Antalya O G, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt: V/1,1*, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, 2019.
- Antalya O G/Topuz M, *Medeni Hukuk Giriş Temel Kavramlar Başlangıç Hükümleri Cilt I*, 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Aral F, “Topyekün Temlik”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 42(1), 1992, <<https://dergipark.org.tr/tr/pub/adaletdergisi/issue/73791/1217842>>, Erişim Tarihi 22 Nisan 2023, s. 93-140.
- Aslan M, *Spor Anonim Şirketleri*, Seçkin Yayıncılık, 2022.
- Arat A, “Türk Borçlar Hukukunda Alacak Zamanaşımı”, *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 12(3-4), 2004, <<https://dergipark.org.tr/tr/pub/suhfd/issue/26634/281101>>, Erişim Tarihi 22 Nisan 2023, s. 193-228.
- Arıkan M, “Türk Özel Hukukunda Alacağın Temliki”, *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 13(1), 2005, <<https://dergipark.org.tr/tr/pub/suhfd/issue/26635/281108>>, Erişim Tarihi 22 Nisan 2023, s. 129-155.
- Arkan S, *Ticari İşletme Hukuku*, 24. Bası, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, 2018.
- Ateş D, *Borçlar Hukuku Sözleşmelerinde Genel Ahlaka Aykırılık*, Turhan Kitabevi, 2007.
- Baş S, “Alacağın Devrinde İptal Hakkının Devralana Geçip Geçmeyeceği Meselesi”, *Adalet Dergisi*, (69), 2022, <<https://dergipark.org.tr/pub/adaletdergisi/issue/73791/1217842>> Erişim Tarihi 22 Nisan 2023, s. 469-490.
- Başpınar V, *Borç Sözleşmelerinin Kısmi Butlanı*, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, 1988.
- Baygın C/ Nar A, *Medeni Hukuk Dersleri – I Başlangıç Hükümleri ve Kişiler Hukuku*, Yetkin Yayınları, 2021.
- Berberoğlu Yenipınar F, *Alacağın Temliki ve Borcun Nakli*, Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Berger B, *Allgemeines Schuldrecht*, Stämpfli Verlag AG, 2008.

- Dayınlarlı K, *Borçlar Kanunu'na Göre Alacağın Temliki*, Dayınlarlı Hukuk Yayınları Ltd. Şti, 2000.
- Dural M/ Sarı S, *Türk Özel Hukuku Cilt 1 Temel Kavramlar ve Medeni Kanununun Başlangıç Hükümleri*, 17. Baskı, Filiz Kitabevi, 2022.
- Ege Ö, *Türk Medeni Hukuku'na Göre Spor Kulüpleri*, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, 2022.
- Eraslan D, *Alacağın Temliki (Alacağın Devri) Özel Görünüş Biçimleri*, Ali Şafak/Duygu Eraslan/Evren Baklacı Çakıroğlu/Mustafa Ünlütepe/Tuğçe Öztürk Almaç/Ünal Nurdoğan, 2. Baskı, Seçkin Yayınevi, 2021, s. 49-88.
- Erbayraktar B, *Alacağın Devrinin Sözleşme ile Engellenmesi (Pactum de non cedendo)*, On İki Levha Yayıncılık, 2021.
- Ercoskun Şenol K, *Türk Borçlar Kanunu'na Göre Alacağı Devredenin Garanti Sorumluluğu*, Adalet Yayınevi, 2021.
- Eren F, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, 24. Baskı, Yetkin Yayınevi 2019.
- Franko N, “Alacağın Temliki”, *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 49(1), 1994, <<https://dergipark.org.tr/tr/pub/ausbf/issue/3114/43194>>, Erişim Tarihi 22 Nisan 2023, s. 177-197.
- Furrer A/Muller-Chen M/Çetiner B, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, On İki Levha Yayıncılık, 2021.
- Gauch P/Schluep W R/Schmid J/ Rey H, *Schweizerisches Obligationenrecht, Allgemeiner Teil Band II*, 8. Auflage, Schulthess Juristische Medien AG, 2008.
- Gauch P/Schluep W R, verbessert und nachgeführt von, Susan Emmenegger, *Schweizerisches Obligationenrecht Allgemeiner Teil*, Band II, 9. Auflage, Schulthess Verlag, 2008.
- Gümüş, M A, “Alacağın Temliki Sözleşmesinin Şekli”, *İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 10(2), 2011, <<https://jurix.com.tr/article/3986>>, Erişim Tarihi 22 Nisan 2023, s. 9- 34.
- Günnergök Ö, *Alacağın Devrinde Borcunun Hukuki Durumu*, Vedat Kitapçılık, 2014.

- Hatemi H/Gökyayla, K. E, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, 3. Bası, Vedat Kitapçılık, 2015.
- Hatemi H, *Hukuka ve Ahlaka Aykırılık Kavramı ve Sonuçları, Özellikle B.K. 65 Kuralı*, İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1976.
- Helvacı S/Erlüle F, *Medeni Hukuk*, 8. Bası, Legal Yayıncılık, 2022.
- Honsell H, “Tradition und Zession - kausal oder abstrakt?”, <http://honsell.at/pdf/FS_Wiegand.pdf>, Erişim Tarihi 20 Nisan 2023, s. 1-24.
- Huguenin C, *Obligationenrecht- Allgemeiner und Besonderer Teil*, 2. Auflage, Schulthess Juristische Medien AG, 2014.
- Karaahmetoğlu İ Ö, “TTK m. 1530/1 Bağlamında Ticari Hükümlerle Yasaklanmış İşlemler”, *Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi*, Yıl: 6(2), 2021, <<https://dergipark.org.tr/tr/pub/ybuhukuk/issue/64383/929545>>, Erişim Tarihi 20 Nisan 2023, s. 565-610.
- Kaşdaş S K, “Alacağın Temliki ve Temlikte Borçlunun Durumu Hakkında Bir İnceleme”, *Adalet Dergisi*, Yıl: 45(11), 1954, s. 1310-1320.
- Kılıçoğlu, Ahmet M., *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, 24. Bası, Turhan Kitabevi, 2020.
- Kırkbeşoğlu N, *Türk Özel Hukukunda Kısmi Hükümsüzlük*, Vedat Kitapçılık, 2011.
- Kocayusufpaşaoğlu N, *Borçlar Hukukuna Giriş Hukuki İşlem Sözleşme*, Kocayusufpaşaoğlu/Hatemi/Serozan/Arpacı, Borçlar Hukuku-Genel Bölüm, Birinci Cilt, Filiz Kitabevi, 2017.
- Koller A, *Schweizerisches Obligationenrecht Allgemeiner Teil*, Handbuch des allgemeinen Schuldrechts ohne Deliktsrecht, 3. Auflage, Stämpfli Verlag AG, 2009.
- Nomer H, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, 17. Bası, Beta Yayınevi, 2020.
- Oğuzman M K/ Barlas N, *Medeni Hukuk*, 27. Bası, On İki Levha Yayıncılık, 2021.
- Oğuzman M K/Öz T, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Cilt I*, Vedat Kitapçılık 2017. (Cilt I)
- Oğuzman M K/Öz T, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Cilt II*, Vedat Kitapçılık

2017. (Cilt II)
- Oktaç Özdemir S, “Teminat Amaçlı Alacak Devri ve Toptan Temlik Sözleşmeleri”, *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, 57(1-2), 1999, <<https://dergipark.org.tr/tr/pub/iuhfm/issue/9066/113057>>, Erişim Tarihi 20 Nisan 2023, s. 265-299.
- Ozanemre Yayla H. T, *Alacağın Devri İşleminin Geçerliliği ve Sebeple Olan İlişkisi (İlliliği)*, Turhan Kitabevi, 2019.
- Özkan C, *Spor Hukuku*, Adalet Yayınevi, 2022.
- Schwenzer I, *Schweizerisches Obligationenrecht Allgemeiner Teil*, 4. Auflage, Stämpfli Verlag AG, 2006.
- Şafak A, *Alacağın Temliki (Alacağın Devri) Özel Görünüş Biçimleri*, Ali Şafak/Duygu Eraslan/Evren Baklacı Çakıroğlu/Mustafa Ünlütepe/Tuğçe Öztürk Almaç/Ünal Nurdoğan, 2. Baskı, Seçkin Yayınevi 2021, s. 31-48.
- Şahan G, “Eksik Borçların İleri Sürülmesinin Hukuki Niteliği”, *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, Yıl: 8(15), Haziran 2020, 8(15), Haziran 2020, <<https://dergipark.org.tr/tr/pub/mdergi/article/757610>>, Erişim Tarihi 20 Nisan 2023, s. 401-421.
- Turan R, “Teminat Altına Alınmış Alacakların Devri”, *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, Yıl: 12(45), Ocak 2021, <<https://dergipark.org.tr/tr/pub/taad/issue/59541/856452>>, Erişim Tarihi 20 Nisan 2023, s. 53-76.
- Üçer M, “Roma Hukuku’nda ve Karşılaştırmalı Hukukta Alacağın Temliki”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 54(3), 2005, <<https://dergipark.org.tr/tr/pub/auhfd/issue/42638/514025>>, Erişim Tarihi 20 Nisan 2023, s. 397-443.
- von Tuhr A/Peter H, *Allgemeiner Teil des Schweizerischen Obligationenrechts, Band I*, 3. Auflage, Schulthess Polygraphischer Verlag, 1984.